

Haugesund kommune

Det buffer-løse regionsenteret som aldri kom seg etter Terra

Behovskorrigert KOSTRA-analyse av et stramt regionsenter på Haugalandet som var ti år under statlig ROBEK-kontroll etter Terra-smellen (2007) og aldri bygget buffere. Ett avstemmingspunkt definerer rapporten: i de behovskorrigerte tallene ligger velferdstjenestene *nær behov* — men i kommunens egne tall *sprenger* de samtidig budsjettet. Eiendomsskatten er på lovens maks, fondet tynt, gjelda høy — og ROBEK er igjen i synsranden fra 2026.

5,8 % disposisjonsfond (KOSTRA) — tynt; kan tømmes alt i 2027 ved fortsatt trend (kap. 2)	+0,7 % netto driftsresultat 2025 — langt under eget mål på 1,75 %; driften er ikke i balanse	59 mill varslet netto driftsunderskudd i budsjett 2026 — med eksplisitt ROBEK-advarsel (kap. 2)	84,3 % netto lånegjeld — høy; sammen med tynt fond etterlater den null buffer (kap. 2 og 5)
--	---	--	--

Sammendrag for kommunestyret: nær behov, men over budsjett — uten buffer

VISER I de behovskorrigerte 2025-tallene driver Haugesund de fleste store tjenester **nær eller under behovsnivå**: pleie og omsorg ligger nesten i balanse (–5,5 mill, etter +45,8 mill i 2024), grunnskole –37,0 mill, kommunehelse –15,8 mill, barnehage –15,6 mill og administrasjon –24,2 mill. Det **eneste klare unntaket er barnevern: +17,3 mill over behov, og stabilt** (fra +16,3 mill i 2024). Samtidig er finansgrunnlaget stramt: disposisjonsfond bare 5,8 %, netto driftsresultat +0,7 % (langt under eget mål 1,75 %) og netto lånegjeld 84,3 %.

TOLKNING Haugesund er det buffer-løse regionsenteret på Haugalandet som aldri kom seg etter **Terra-smellen (2007)** — ~138 mill akkumulert underskudd, ti år på ROBEK-lista, ute først juni 2017. Det sentrale avstemningspunktet er at «under behov» (VISER) og «over budsjett» (kommunens egne tall) gjelder *samtidig*: i kommunens egne tall sprenger tjenestene budsjettet — helse/omsorg/sosial ~79 mill, oppvekst ~34 mill og by/samfunn ~33,5 mill over budsjett i 2025. Behovsnivå og vedtatt budsjett er to ulike målestokker; Haugesund driver nær behov, men over sitt eget (stramme) budsjett. 2025 endte likevel +7 mill — men **kun fra inntektssiden**, ikke fordi tjenestene kom i balanse.

2024 → 2025-utviklingen. Med reviderte 2025-tall har behovsbildet endret seg markant: pleie og omsorg gikk fra +45,8 til –5,5 mill (fra tydelig over til nær behov), barnehage fra +11,8 til –15,6 (snudde til under), sosial fra +24,2 til –1,6 (nær behov), administrasjon fra –2,8 til –24,2 (dypt under). Grunnskole og kommunehelse ligger under begge år. **Barnevern går motsatt vei og holder seg stabilt over** — +16,3 → +17,3 mill. Haugesund presser altså de store tjenestene ned mot behovsnivå, mens den ene strukturelle anomalien (barnevern) består. 2025 er hovedåret; 2024 vises som sammenligning.

AVVIK MOT BEHOV, MILL KR/ÅR	PLO	GRUNNSK.	BARNEH.	KOM.HELSE	SOSIAL	BARNEV.	ADM.
2024 (revidert)	+45,8	–55,7	+11,8	–5,3	+24,2	+16,3	–2,8
2025 (revidert)	–5,5	–37,0	–15,6	–15,8	–1,6	+17,3	–24,2

Hovedbildet i fem punkter

- ROBEK-arven fra Terra** definerer kommunen — ti år under statlig kontroll, aldri bygget buffere; fond bare 5,8 % (kap. 2).
- «Under behov OG over budsjett» samtidig** — behovsnivå og vedtatt budsjett er to ulike målestokker; paradokset er rapportens hovedfunn (kap. 3).
- PLO nær behov i VISER, men i front av merforbruket** mot kommunens eget budsjett — nedstyringen skjer raskere på papiret enn i tjenesten (kap. 4).
- Inntektssiden allerede strukket** — eiendomsskatt på lovens maks for bolig (4 ‰, ~125 mill/år); tilpasningen MÅ skje på utgiftssiden (kap. 5).
- Barnevern er anomalien** (+17 mill/år, stabilt over) — trolig strukturell driver (plasseringer), ikke villet prioritering (kap. 3).

Det viktigste skillet i rapporten. Haugesund har ikke primært et bredt overforbruk på velferdstjenestene målt mot behov — flere store tjenester ligger nær eller under behov. Problemet er at **de samme tjenestene likevel sprenger et budsjett som er satt lavere enn både behov og faktisk kostnad**, mens kommunen mangler buffer til å absorbere avviket. Spørsmålet kommunestyret bør stille er todelt: **hvor lenge** kan inntektssiden redde regnskapet når budsjett 2026 varsler 59 mill underskudd og fondet kan tømmes i 2027, og **hvor** skal tilpasningen skje når eiendomsskatten alt er på maks og de fleste tjenestene alt drives nær behov.

Behovskorrigerings mot Grønt hefte-kriteriene; PLO-brutto sammenholdt med landssnitt (Landet uten Oslo). Kapittel 6 dokumenterer metode, kilder og forbehold — herunder VISER/budsjett-avstemmingen og hullene i kildegrunnlaget (uleste årsmeldinger, SSL-blokkerte forvaltningsrevisjoner).

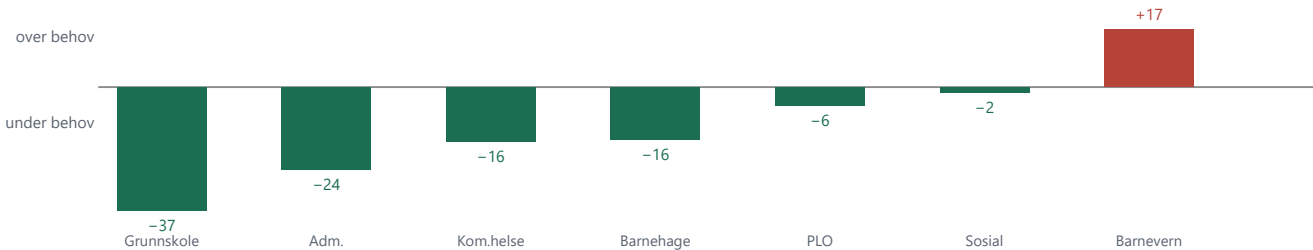
1 · Det behovskorrigerte bildet: nær behov på de fleste, ett unntak

VISER Korrigert for utgiftsbehovet i inntektssystemet (Grønt hefte) driver Haugesund i 2025 de fleste sektorer nær eller under behovsnivå. Det eneste klare unntaket er barnevern, som ligger stabilt over behov:

SEKTOR	AVVIK MILL 2025	AVVIK MILL 2024	RETNING
Barnevern	+17,3	+16,3	eneste klart over behov, stabilt
Pleie og omsorg	-5,5	+45,8	var tydelig over, nå nær balanse
Sosial	-1,6	+24,2	var over, nå nær balanse
Barnehage	-15,6	+11,8	var over, nå under
Kommunehelse	-15,8	-5,3	under, dypere
Administrasjon	-24,2	-2,8	nå dypt under (strakskutt)
Grunnskole	-37,0	-55,7	under begge år

2025 hovedår (reviderte tall); 2024 som sammenligning. Forventet = behovsindeks × landssnitt; negativt avvik = under behovsnivå. Folketall-nevner 2025 = 38 663. Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582.

Behovskorrigert avvik 2025, mill kr/år

TOLKNING Mønsteret er ikke bredt overforbruk: seks av sju sektorer ligger nær eller under behov, og PLO/sosial er kjørt ned fra tydelig over (2024) til nær balanse (2025). Dette ser ut som en kommune som aktivt *presser tjenestene ned mot behovsnivå* — men, som kap. 3 viser, uten å komme i balanse mot sitt eget budsjett. «Ostehøvel» er derfor et tveegget verktøy her: den høvler dels i sektorer som alt ligger under behov (grunnskole, kommunehelse, administrasjon), der ytterligere kutt er kapasitetsrisiko snarere enn indikasjon på effektiviseringspotensial. Det reelle analyse-spørsmålet er konsentrert til paradokset «under behov OG over budsjett» (kap. 3) og til den ene anomalien (barnevern).

To kvalitative forbehold til behovsbildet. Drift nær eller under behov kan være villet effektivitet *eller* tvunget underdekning. Administrasjon -24,2 mill (2025) sammenfaller tidsmessig med strakskuttene (ansettelses-/innkjøpsstopp, kutt i admin/kultur/tilskudd), noe som peker mot tvunget innstramning snarere enn veldesignet effektivitet. Grunnskolen leverer samtidig grunnskolepoeng 43,3 — et normalt nivå — ved en gruppestørrelse på 16,5, dvs. lavt ressursnivå uten åpenbart kvalitetsfall i resultatene

ennå. VISER-svingene (særlig PLO +45,8 → -5,5 og barnehage +11,8 → -15,6) er ikke forklart av noen enkeltkilde (se kap. 6).

2 · Finans og ROBEK-arven: buffer-løst etter Terra, med ROBEK igjen i synsranden

% AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	2025	REFERANSE / KOMMENTAR
Netto driftsresultat	0,7	langt under eget mål 1,75 og TBU-anbefaling; driften IKKE i balanse
Disposisjonsfond (KOSTRA)	5,8	tynt; kan tømmes alt i 2027 ved fortsatt trend
Netto lånegjeld	84,3	høy; ingen buffer mot renteoppgang
Sykefravær (legemeldt, ansatte)	7,6	på linje med landssnitt 7,7 %

Reviderte tall (KOSTRA). KS' handlingsromsanalyse for 2024 ga handlingsromindeks 0,68 («rød sone»), netto driftsresultat -0,8 % og netto lånegjeld 82,8 % — alle bekrefter et avgrenset økonomisk handlingsrom.

ROBEK-arven fra Terra — kjernen i kommunens personlighet. Haugesund investerte i strukturerte obligasjoner gjennom meklerhuset Terra Securities, som kollapset 28. november 2007. Tapet ga et akkumulert merforbruk på rundt **138 mill kroner** som kommunen slet med fra midten av 2000-tallet. Først i juni 2017 ble restunderskuddet nedbetalt og kommunen tatt ut av ROBEK — etter **ti år under statlig kontroll**. Daværende rådmann (fortsatt kommunedirektør): «Vi har ikke blitt en rik kommune ... vi er bare hakket mindre fattige.» Dette er kjernen: en kommune som **aldri har bygget seg buffere** — disposisjonsfondet er fortsatt bare 5,8 %.

VISER Netto driftsresultat er +0,7 % i 2025 — **langt under kommunens eget måltall på 1,75 %**. Driften er ikke i balanse. 2025 endte likevel med **+7 mill** samlet, men kommunedirektøren slår fast at det «skyldes bedre inntektsside»: skatt og rammetilskudd kom inn ca. 25 mill høyere enn ventet, mens prognosen gjennom året pekte mot et underskudd på over 38 mill. Politikerne vedtok høsten 2025 en **sparepakke på ~150 mill**. Budsjett 2026 varsler et **netto driftsunderskudd på 59 mill**, med kommunedirektørens eksplisitte advarsel om at ROBEK «kan bli konsekvensen om det ikke gjøres tiltak».

TOLKNING Dette er rapportens finansielle hovedfunn: **hver redning kommer fra inntektssiden, ikke fra reell driftsbalanse**. 2025-overskuddet skjuler at det underliggende driftsproblemet består — tjenestene sprengte budsjettet (kap. 3), og bare en uventet skatteinntang reddet regnskapet. Når inntektssiden allerede er strukket til randen (eiendomsskatt på maks, kap. 5) og fondet er tynt, er det lite igjen å gå på: disposisjonsfondet kan etter kommunedirektørens egen advarsel være **oppbrukt allerede i 2027** ved fortsatt trend, og budsjett 2026 setter ROBEK eksplisitt på bordet. Buffer-løsheten fra Terra-tiden er ikke en historisk fotnote — den er den operative grunnen til at ett svakt inntektsår kan utløse ny statlig kontroll.

Den ærlige lesningen. Haugesund er den mest pressede økonomien i denne analyseserien: lavt netto driftsresultat, tynt fond, høy gjeld og «rød sone» i KS' handlingsromsanalyse. «+7 mill i 2025» og «59 mill underskudd i budsjett 2026» bør leses sammen — overskuddet var inntektsdrevet og forbigående, mens den varslede underdekningen er strukturell. Uten ny buffer er marginen mot ROBEK minimal.

3 · Paradokset: «under behov» og «over budsjett» — samtidig

VISER I de behovskorrigerte VISER-tallene ligger Haugesunds store tjenester nær eller under behov i 2025 (kap. 1). Men i **kommunens egne regnskapstall** sprenger de samme tjenestene budsjettet:

KOMMUNENS EGNE TALL 2025 — AVVIK MOT BUDSJETT	OVER BUDSJETT, MILL
Helse, omsorg og sosiale tjenester	~79
Oppvekst	~34
By og samfunn	~33,5
Prognose mot negativt driftsresultat (i fase opp mot)	~38–39

Kommunens egne tall (Radio Haugaland-referat av kommunedirektørens orienteringer); merforbruk mot vedtatt budsjett, ikke mot behovsnivå. Skatt/rammetilskudd kom ~25 mill høyere enn ventet og dempet nettoresultatet til +7 mill.

Avstemningspunktet — rapportens hovedfunn. «Under behov» (VISER) og «over budsjett» (kommunen) er **ikke en motsetning**, men to ulike målestokker. VISER måler nivået mot et behovsjustert normtall (hva befolkningen tilsier). Merforbruket måler nivået mot kommunens *egen, for stramme* budsjetttramme. Når budsjettet er satt lavere enn både behov og faktisk kostnad, kan en tjeneste ligge under behov OG over budsjett samtidig. Haugesund driver altså nær behovsnivå — men over sitt eget (underfinansierte) budsjett.

TOLKNING Konsekvensen er viktig for hvordan kuttene skal leses. Et merforbruk mot budsjett tolkes ofte reflektorisk som «tjenesten er for dyr». Men når den samme tjenesten samtidig ligger *under* behov (grunnskole, kommunehelse, administrasjon) eller bare så vidt over balanse (PLO, sosial), er merforbruket like mye et tegn på at **budsjettet er satt urealistisk lavt** som at driften er ineffektiv. Oppvekst illustrerer dette skarpest: området hadde ~34 mill merforbruk i 2025, men ligger samtidig under behov i VISER (grunnskole –37, barnehage –16). Selv et under-behov-nivå var altså for dyrt for de stramme rammene.

Barnevern: den ene strukturelle anomalien

VISER Barnevern er det ene området som ligger **stabilt og tydelig over behov** begge år: +16,3 mill (2024) og +17,3 mill (2025). **TOLKNING** Mønsteret (vedvarende ~+17 mill/år) tyder på en **strukturell kostnadsdriver** — typisk et høyt nivå av institusjons-/fosterhjemsplasseringer eller kjøp av private tiltak, slik regionsentre med tyngre sosiale utfordringer ofte har. Ingen fersk kilde i grunnlaget forklarer avviket direkte (eldste tilsyn er fra 2014), så driveren er en tolkning, ikke dokumentert årsak (se kap. 6). Poenget for kommunestyret er at dette avviket i liten grad kan reverseres med et budsjettvedtak — plasseringer er rettighets- og forsvarlighetsstyrt, ikke et fritt innsparingsobjekt.

Hvorfor dette er rapportens hovedfunn. Hele tilpasningsdebatten i Haugesund hviler på avstemmingen mellom de to målestokkene. Leses merforbruket isolert, ser det ut som et rent effektiviseringsproblem. Leses det sammen med behovsbildet, blir konklusjonen en annen: kommunen driver allerede nær behov på de fleste store tjenester, og det gjenstående handlingsrommet på

utgiftssiden er smalt og kapasitetsrisikabelt. Den reelle ubalansen ligger mellom et stramt budsjett og et behovsnivå tjenestene ikke kan komme særlig under uten å treffe forsvarlighetsgulvet.

4 · Pleie og omsorg: nær behov i VISER, men i front av merforbruket

VISER Haugesunds PLO-brutto er **33 921 kr/innb** i 2025. Behovskorrigert ligger PLO nær balanse (–5,5 mill, kap. 1) — etter å ha ligget tydelig over i 2024 (+45,8 mill). Samtidig er PLO det området som dominerer merforbruket i kommunens egne tall (helse/omsorg/sosial ~79 mill over budsjett, kap. 3). Drill-down på funksjon og art:

PLO-STRUKTUR 2025	KR/INNB	ARTER / NØKKELTALL 2025	VERDI
SUM PLO brutto	33 921	Lønn, kr/innb	26 523
— Institusjon (253+261)	16 203	Kjøp fra private, kr/innb	3 392
— Hjemmebaserte (254+257+258)	16 338	Refusjon ressurskrevende, kr/innb	2 789
herav bofellesskap (257)	8 246	Brutto per institusjonsplass, kr	2 083 172
		Andel 80+ langtidsopphold	8,0 %

Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582. Folketall-nevner 2025 = 38 663.

TOLKNING To trekk peker seg ut. For det første er PLO **institusjonstungt**: institusjon (16 203 kr/innb) og hjemmebaserte (16 338) er nær jevnstore, med en høy andel 80+ på langtidsopphold (8,0 %) og en relativt dyr institusjonsplass (~2,08 mill/plass). For det andre er driften **lønnstung** (26 523 kr/innb) med moderat privat kjøp (3 392). Den beste tolkningen forenlig med kildene: Haugesund har historisk hatt et høyt, institusjonstungt PLO-nivå (over behov i 2024) og forsøker nå å presse det ned mot behovsnivå (derav nær null i 2025) — men klarer det ikke uten å sprengre budsjettet, fordi nedstyringen skjer raskere på papiret enn i tjenesten. Refusjonen for ressurskrevende brukere (2 789 kr/innb) demper netto; kutt rettet mot de tyngste brukerne gir liten nettoeffekt fordi refusjonen faller bort.

Strakstiltakene treffer nettopp PLO. 2025-tiltakene — ansettelsesstopp, innkjøpsstopp, kutt i vikar- og overtidssbruk — rammer det lønnstunge PLO direkte. Statlig sykehjemstilsyn 2023 (vold/overgrep mot beboere) fant **ingen lovbrudd**, men dokumenterte **bemanningspress**: etter avviksmeldinger om travelhet/uro ble det satt inn ekstra mellomvakter på dag og kveld. Merknad: svært få pleieansatte kjente innholdet i styringsdokumentene og ROS-analysene. Dette er den kvalitative advarselen bak nedstyringen: en indikasjon på effektiviseringspotensial i bemanningsmiksen kan ikke hentes ved å presse bemanningen ytterligere uten å nærme seg forsvarlighetsgulvet. (Forbehold: sykefravær per sektor er ikke tallfestet i grunnlaget; samlet legemeldt fravær er 7,6 %.)

5 · Handlingsrom: inntektssiden er strukket — tilpasningen må på utgiftssiden

VISER Haugesund har **eiendomsskatt på lovens maksimum for bolig/fritid (4 promille)** og 5,15 promille for næring. Eiendomsskatten ga ca. **125 mill kroner i 2024** og ventes å vokse svakt til ~132 mill i 2027. I tillegg ble en **sparepakke på ~150 mill** vedtatt høsten 2025, og strakstiltak (ansettelses-/innkjøpsstopp, vikar-/overtidskutt, kutt i administrasjon, kultur, idrett og tilskudd) er allerede iverksatt.

TOLKNING Dette er det avgjørende skillet mot en rik kommune. Der en formuende kommune kan ha en frivillig avstått inntektsopsjon, har Haugesund **allerede tatt ut det meste av eiendomsskatten** — det finnes lite igjen å hente på inntektssiden. Tilpasningen **må** derfor skje på utgiftssiden. Men utgiftssiden er også strukket: de fleste store tjenestene ligger alt nær eller under behov (kap. 1), og strakskuttene har karakter av brede osthøvelkutt for å stoppe blødningen, ikke målrettet tjenesteomlegging. Administrasjon dypt under behov (–24,2 mill) er konsistent med at admin er det første som kuttes når en kommune må spare raskt — altså trolig **tvunget underdekning, ikke villet effektivitet**.

Inntektssiden: lite ubrukt rom

	GREP	LAG	STATUS	FRIKSJON
I1	Eiendomsskatt bolig — allerede på lovens maks (4 %, ~125 mill/år)	Inntekt	uttømt	—
I2	Rammetilskudd-krav — politisk vedtak om å kreve tilbake «snytt» beløp	Stat	usikkert	høy

VISER Politisk leter man likevel etter inntektsløsninger: bystyret vedtok enstemmig å kontakte KS med krav om tilbakeføring av over 531 mill kroner kommunen mener den er «snytt» for gjennom rammetilskuddet.

TOLKNING Selve kravets størrelse og enstemmigheten er et symptom: når utgiftssiden er presset til randen og eiendomsskatten er uttømt, retter politikerne søkelyset utover — mot staten — fordi de innenlandske grepene er brukt opp. Realismen i kravet er usikker; det kan ikke planlegges med som budsjettdekning. Det reelle valget står derfor mellom dypere kutt i tjenester som alt ligger nær behov (med kapasitetsrisiko) og å akseptere en bane mot ROBEK.

Handlingsromslogikken. Haugesund mangler den «ventilen» en rik kommune har. Eiendomsskatten er på maks, fondet er tynt (5,8 %), gjelda høy (84,3 %), og de store tjenestene drives alt nær behov. Hver tilpasning må derfor enten (a) gå dypere i sektorer som alt ligger under behov — der ytterligere kutt er kapasitetsrisiko, ikke en indikasjon på effektiviseringspotensial, (b) lykkes med et usikkert statlig inntektskrav, eller (c) ende i ny ROBEK-status. Dette er ikke et identifiseringsproblem, men et reelt og smalt politisk valg under et minimalt handlingsrom.

6 · Metode, kvalitetssikring og forbehold

VISER / TOLKNING-skillet

Gjennom hele rapporten skiller vi **VISER** (tall med kilde) fra **TOLKNING** (vurdering). De behovskorrigerte avvikene, PLO-drill-down og finansindikatorene er VISER. Forklaringen på avstemmingen «under behov OG over budsjett», driveren bak barnevern-avviket, og vurderingen av om lavkostdriften er villet effektivitet eller tvunget underdekning er TOLKNING. Språkregelen er konsekvent: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsning».

Kilder

- **SSB / KOSTRA** — reviderte 2025-tall (publisert 16.06.2026); behovskorrigerte avvik, PLO-funksjons- og artsdata, finansindikatorer.
- **Grønt hefte (KDD)** — utgiftsbehov/kostnadsnøkler for behovskorrigeringen.
- **KS' handlingsromsanalyse 2024** — handlingsromindeks 0,68 («rød sone»), NDR -0,8 %, netto lånegjeld 82,8 %.
- **NRK** — Terra/ROBEK-utgangen juni 2017 (~138 mill, ti år under kontroll); 2025-overskuddet «skyldes bedre inntektsside».
- **Radio Haugaland** — merforbruk mot budsjett 2025 (helse/omsorg ~79, oppvekst ~34, by/samfunn ~33,5 mill), strakstiltak, eiendomsskatt ~125 mill, budsjett 2026 (59 mill, ROBEK-advarsel), rammetilskudd-kravet.
- **Helsetilsynet / Statsforvalteren** — sykehjemstilsyn 2023 (ingen lovbrudd, men bemanningspress); barneverntilsyn 2014 (for gammelt til å forklare dagens nivå).

Forbehold

1. **VISER/budsjett-avstemmingen.** «Under behov» (VISER) og «over budsjett» (kommunen) er to ulike målestokker; ingen enkeltkilde forklarer dem sammen eksplisitt — koblingen i kap. 3 er en TOLKNING basert på merforbruks- og tiltaksomtaler.
2. **VISER-sektorsvingene** (særlig PLO +45,8 → -5,5 og barnehage +11,8 → -15,6) er ikke forklart av noen enkeltkilde. Tolkningen om aktiv nedstyring mot behovsnivå er indikativ.
3. **Barnevern over behov** (~+17 mill/år): ingen fersk kilde bekrefter årsaken; den strukturelle driveren (plasseringer/private tiltak) er en tolkning, ikke dokumentert.
4. **Sykefravær per sektor er ikke tallfestet** i grunnlaget — kun samlet legemeldt fravær (7,6 %). PLO-enhetskostnadsdriverne er derfor indikative; vikarbruk er kvalitativt bekreftet via tilsynet 2023.
5. **Uleste primærkilder.** Årsmeldinger 2024/2025 (PDF) og Framsikt-budsjettet lot seg ikke maskinlese; tall er gjengitt via søkesammendrag og bør verifiseres mot endelige årsmeldinger. Forvaltningsrevisjoner (kontrollutvalgene.no) var SSL-blokkert og er ikke verifisert. Disposisjonsfond/lånegjeld foreligger kun som prosenttall, ikke i kroner.

Hva analysen bevisst ikke gjør. Den anbefaler ikke flat ostehøvel i sektorer som alt ligger under behov (kapasitetsrisiko, ikke potensial), den leser ikke 2025-overskuddet (+7 mill) som tegn på drift i balanse (det var inntektsdrevet), og den tolker ikke barnevern-avviket som lokal prioritering (strukturelt). Hovedfunnet — paradokset «under behov OG over budsjett» under en buffer-løs ROBEK-arv — og hovedforbeholdet — de uleste primærkildene — er rapportens to viktigste lesninger.

Kilder: SSB/KOSTRA (reviderte 2025-tall, publisert 16.06.2026) · Grønt hefte 2025/2026 (KDD) · KS' handlingsromsanalyse 2024 · NRK (Terra/ROBEK 2017; 2025-overskudd) · Radio Haugaland (merforbruk, strakstiltak, eiendomsskatt, budsjett 2026) · Helsetilsynet/Statsforvalteren (sykehjemstilsyn 2023; barneverntilsyn 2014). Hovedår 2025; 2024 som sammenligning. Analysen følger VISER/TOLKNING-skillet og språkregelen om «effektiviseringspotensial».